

De recente verkiezingen in Italië werden een nek-aan-nek race tussen Berlusconi's rechtse coalitie en de 'Unione' rond voormalig Europees Commissievoorzitter Romano Prodi. Die laatste haalde het nipt. Dank zij de stemmen van de Italianen die in het buitenland verblijven, kon de Unione een meerderheid van twee senatoren binnenrijven. Rood sprak over de verkiezingen met Danilo Corradi en Aurora Donato. Beiden zijn lid van de groep Bandiera Rossa, die deel uitmaakt van de Partito della Rifondazione Comunista (PRC).

De draai van Rifondazione

Danilo: "Afgelopen jaren zagen we de opkomst van sterke sociale bewegingen in Italië. Die veroorzaakten een echte regeringscrisis: eerste minister Berlusconi stond lange tijd in de peilingen zo'n 10 % lager dan de oppositie. Vooral de betogingen in Genua, de beweging tegen de oorlog in Irak (waar Italiaanse soldaten aanwezig zijn) en de strijd voor de uitbreiding van artikel 18 legden de regering het vuur aan de schenen."

Dat laatste artikel regelt de ontslagbescherming van werknemers. Een poging van de PRC om de toepassing van dit artikel via een referendum uit te breiden, leidde tot een nederlaag. De verwerking hiervan bleek een moeilijk proces, en leidde tot een ommezwaai bij de partij.

Danilo: "Sinds een tweetal jaar bouwt de leiding rond Bertinotti aan een regeringsalliantie met centrumlinks, de Unione. Het programma ervan breekt echter niet met het neoliberale Europa, waarvan Prodi een tijdje het gezicht was. Dat bemoeilijkt enorm de strijd van de sociale bewegingen tegen Berlusconi. Afwachten en geduld hebben tot Berlusconi verslagen wordt in de verkiezingen, werd de centrale boodschap. Rifondazione ging heel ver om zich te conformeren aan de Unione. Haar verkiezingsslogan was 'Lavoro, davvero' ('echt werk'), wat toch wel erg vaag blijft. Niettemin zagen we in het najaar nog een strijdgolf van de studentenbeweging. Daarna werd in Noord-Italië krachtig verzet geleverd tegen de milieuvernietigende gevolgen van de geplande tunnel onder de Alpen voor een hogesnelheidstrein. De metaalarbeiders lieten van zich horen en ook de vrouwenbeweging kwam op straat om de wet op abortus te verdedigen. Door het gebrek aan politieke steun kon echter geen enkele van die belangrijke bewegingen een centrale plaats afdwingen op de politieke agenda of in de media. Bertinotti theoretiseert dat er meerdere manieren zijn om de regering te beïnvloeden, en dat het programma van de Unione nog verbeterd kan worden door deelname en druk vanuit de sociale bewegingen. Maar wie gaat die opbouwen, als de handen van de linkerkant gebonden zijn in de regering? De PRC schoof ook geen enkel breukpunt naar voor op basis waarvan de partij de regeringsalliantie zou opzeggen.

En de vakbonden?

De belangrijkste vakbond, de CGIL, die er vijf miljoen leden op nahoudt, hield recent haar congres. Daar werd voluit de kaart getrokken van het overleg met de toekomstige regering van de Unione. Ze doet dat vanuit een kritisch standpunt tegenover het liberalisme, maar niet zonder dubbelzinnigheden. Bijvoorbeeld wordt gepoogd de armoede te beperken, zonder de flexibiliteit af te wijzen.

Positief is wel dat een syndicale linkerkant zich aan het vormen is. Op het congres werd een radicaler standpunt verdedigd door de FIOM, de centrale van de metaalarbeiders binnen de CGIL, met steun van de basisvakbond Sin Cobas. Voor het eerst gaan zij samen een campagne opzetten rond de automatische indexering van de lonen, de zogenaamde 'scala mobile'.

Berlusconi komt terug in de peilingen

Aurora: "Door het inbinden van de linkerkant werd het terrein vrijgelaten aan Berlusconi om op zijn populistische manier campagne te voeren: tegen de huizentaks, voor het gezin, voor de jacht op

Contributed by M. Lievens
donderdag, 11 mei 2006 -

immigranten en de 'verdediging van de natie tegen de aanwezigheid van communisten in de regering'. Centrumlinks zweeg als vermoord over een cruciale kwestie als de Irakoorlog. In enkele maanden tijd haalde Berlusconi zijn achterstand op. Het verkiezingsklimaat op zich was al een nederlaag voor de linkerszijde, die verder naar rechts opschoof om de terugkeer van Berlusconi te verhinderen. Centrumlinks wordt bij elkaar gehouden door anti-berlusconisme en nauwelijks door zijn programma. Ook de volgende maanden wordt de politieke toekomst van Berlusconi het centrale thema."

Een onstabiele regering

Danilo: "Iedereen heeft het gevoel dat de regering van de Unione niet lang zal standhouden. Die onstabiliteit komt van twee kanten. Enerzijds zal Rifondazione Comunista in de problemen raken als de herfinanciering van de militaire missies ter sprake komt in het parlement. De linkerszijde binnen de PRC kan daar niet op toegeven. Recent werd nog een linkse kandidaat van een trotskistische groep binnen Rifondazione van de verkiezingslijst gegooid omdat hij het Iraakse verzet had verdedigd. Wij tillen daar heel ernstig aan. Het was vooral de rechterzijde en de gematigde linkerszijde die de druk daartoe had opgevoerd. Zij beschouwden dit als een test of ze Rifondazione wel konden vertrouwen. Het was een manier om de toekomstige parlementaire groep van Rifondazione te herschikken, om dissidente stemmen te vermijden. Het was een soort waarschuwing. Volgens ons is het echter onvermijdelijk dat er dissident gestemd zal worden. Met zo'n nipte meerderheid maakt dat de centrumlinkse regering erg onstabiel."

De plannen van Confindustria

Er zijn niet enkel de problemen binnen de Unione en Rifondazione zelf. Ook de patroonsorganisatie Confindustria heeft een eigen scenario in het achterhoofd.

Danilo: "Confindustria heeft veel invloed op centrumlinks en centrumrechts. Van zodra Rifondazione dwars gaat liggen rond bepaalde wetsvoorstellen, zal Confindustria achter de schermen tussenkomen om alternatieve meerderheden te creëren. Hun voorkeursscenario is een grote coalitie zoals in Duitsland, maar dan zonder Berlusconi. Die vertegenwoordigt eerder de populistische dan de liberale rechterzijde. Vele patronen kiezen dan ook Prodi. Of ze in hun opzet zullen slagen, is moeilijk in te schatten. Het probleem is dat de dreiging van een terugkeer van Berlusconi heel reëel is. Dat maakt het voor de radicale linkerszijde des te moeilijker om uit te leggen waarom je je tegen de neoliberale Prodi verzet. Zogezegd maak je zo de terugkeer van Berlusconi mogelijk."

Extreemrechts

Aurora: "Belangrijk is dat ook extreemrechts (onder andere de groep rond Alessandra Mussolini) zich aan het hergroeperen is. Verschillende extreemrechtse groepen steunden de coalitie rond Berlusconi. Hun deelname aan de verkiezingen geeft hen extra legitimiteit, ook al houden ze er gewelddadige actiemethodes op na tegenover sociale bewegingen en Rifondazione Comunista. In Napels brachten groepen jongeren de fascistische groet uit, terwijl ze "Berlusconi, Duce, Duce" riepen."

Sinistra Critica

Danilo: "Wij pogen nu Sinistra Critica (zie kader) op te bouwen als vereniging binnen de PRC. Op het congres van Rifondazione had Sinistra Critica voorgesteld met centrumlinks een verkiezingsalliantie, maar geen regeringscoalitie te vormen. Nu focussen we op het programma van de PRC. De partij mag niet toegeven op de centrale thema's ervan: de oorlog, precare arbeid, immigratie. We moeten het verschil tussen de PRC en de liberale linkerszijde duidelijk markeren."

Het is nu noodzakelijk om autonome politieke initiatieven te nemen en een eigen zichtbaarheid te verwerven. Het is niet duidelijk of de regering zal kunnen standhouden. Maar indien dat het geval is,

Contributed by M. Lievens
donderdag, 11 mei 2006 -

dreigt dat te leiden tot een integratie van de PRC in de regering. Dan wordt de breuk van Sinistra Critica met de PRC, afhankelijk van de context van sociale strijd, een mogelijkheid. Waarschijnlijker is echter dat de Unione ondergaat aan haar eigen tegenstellingen en plaats maakt voor een grote centrumcoalitie. Maar ook dat zou Rifondazione in een crisis brengen. Vandaar het belang om Sinistra Critica op te bouwen."

Aurora: "Deze maand is er een congres van de Giovani comunisti (de jongcommunisten, jongerenorganisatie van de PRC). Het debat zal heel intens worden, vooral tussen Sinistra Critica en de meerderheid van 'Bertinottianen'. Zij stellen dat het probleem niet de regering is, maar wel de opbouw van de sociale bewe-gingen. Volgens ons daarentegen is de kwestie van de regering wel degelijk van belang! De Giovani Comunisti moeten zich opbouwen vanuit een oppositiestandpunt tegen de regering.

Het zomerkamp van de Vierde Internationale vindt dit jaar plaats in Toscane, in Italië. Op het congres zullen we proberen een heleboel jongcommunisten warm te maken voor ons kamp. Ik vermoed dat heel wat onder hen deze zomer in Toscane zullen zijn."

Rifondazione Comunista?

De Partito della Rifondazione Comunista ontstond in het begin van de jaren '90 nadat de historische PCI was u

De partij kent intern een pluralistisch regime. Naast de leidende groep rond Fausto Bertinotti tekenen zich dri

Gigi Malabarba, die ook in de vorige legislatuur al senator was, zal zich binnen enkele maanden echter laten v

Naast Sinistra Critica is er ook nog een groep oude stalinisten, die Bertinotti verwijten de communistische ide